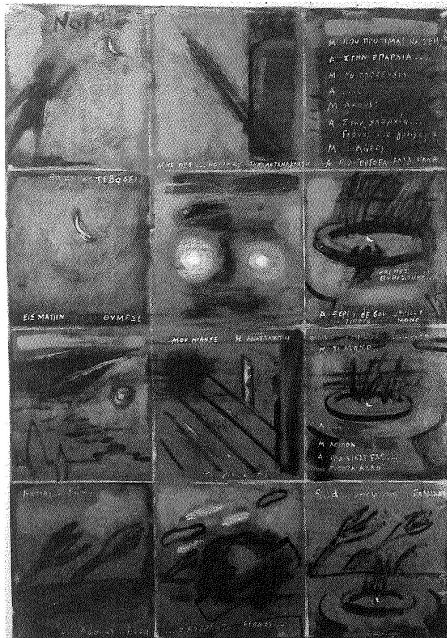

● Έκθεση ζωγραφικής του Κυριάκου Κατζουράκη

Συνοδοπόρος στο ταξίδι για το όνειρο

H Galerie «έ» στην Καρδίτσα εγκαινιάζει το Σάββατο 9 Μαΐου 2015 την έκθεση ζωγραφικής του Κυριάκου Κατζουράκη, που θα διαρκέσει μέχρι τις 30 Μαΐου.

On. Θ. Κόλμανγράφει για τον Κ. Κατζουράκη και το έργο του: Ο Κυριάκος Κατζουράκης αναμφιδιαίνει νέα πόση σημαντικά κεφάλαια της ζωγραφικής, όμως εγώ θα καταθέω ορισμένα αποτυπώματα βυθιάνων στο ταξίδι που με συνεπήρε το βλέμματου, ο έρωτάς του, η ψυχή του και ο κρίσιο του!

Ο Κυριάκος είναι παρών σε όλες τις ονειρικές περιδιαβάσεις για την αναζήτηση ενός ελεύθερου χωροχρόνου. Ουτοπική φυγή στο «όνειρο της Υρμήν της Αθήνα». Αναπάντεχε να απομακρύνεται η μπλε γυναικεία φιγούρα του και πάντα να είναι παρόντα για να εναποθέτει την πιθανότητα της νίκης.

Ένα βράδυ τολμήσαμε να του προτείνουμε την ιδέα αυτοσαίρεσής μας ώστε να επαναπροσδιοριστούμε με αφορμή την προετοιμασία σενός νέου φαρμάκου, η «τρέλα» μας υπαγορεύόταν από την ορμή και το πάθος του καινούργιου.

Ένα μαγικό ταξίδι

Επισκεφθήκαμε τον Κυριάκο στο ατελεί του και του μιλήσαμε λίγο πριν τη μετατροπή ίασης σε εμπορι-

κό προϊόν... Δεν χρειάστηκε να πούμε πολλά. Τα λαμπέρα του μάτια, η φωτιά της ψυχής του, η πάλλουσα ερωτική διάθεσή του εξέφρασαν πριν από το «ναι» την υλοποίηση του σκεδίου, «θα δημιουργήσω ένα κουτί Τέχνης, θα το ρίξω στα πιράνχας του εμπορίου, θα πρεμπώσα τα ακατανίκτη πάθη, θα μαγέψω με ήχο, φως και χρώμα, θα εγκλωβίσω τις ασημένιες εντάσεις, θα μεταφέρω τη νίκη του υγιούς ενάντια στο ασθενές παντού», «θα ζωγραφίω τη νίκη της Κάτιας με το δόρυ κατά της κακιάς αρρώστιας». Ζωγράφιζε χωρίς καμβά και πινέλα και μας ταξίδευε περά, πιο ψηλά και πιο βαθιά απ' αυτό που φανταστήκαμε. Δεν γνωρίζω σε πόσες μνήμες καταχωρίστηκε η λευκή φιγούρα που κοιτάζει στον ουρανό αντιμαχόμενη των φρικτήν ανισορροπίαν του κατακόκκινου αίματος της κραυγής, όμως η δύναμη του εγκειρήματος χαράπτει κας καταγιάσα ανατροπής σε όσους μπορούν να ελπίζουν ότι τα «ξυπόλυτα τάγματα» θα συναντήσουνε κάποτε τη «θάλατα-θάλαττα»...

Το «ζευγάρι» του παραπλανά, παρασύρει και εγκλωβίζει τον ανυποψίαστο παραπρόπτη άλλοτε στο «ατελεί του Φουκώ», άλλοτε στο «κουτί της Τέχνης», άλλοτε στο «δωμάτιο της ίασης» μα πάντοτε παρακινώντας συνοδοπόρους στο στάσιμο-ξεστόσημο τημπάτων ασύκωτων tableau...

Τρία μοναδικά θέματα

Το 1989 στο Παγκόσμιο Συνέδριο ψυχιατρικής, ο πρόεδρος του καθηγητής Κ. Στεφανής σκέφθηκε να τιμήσει τους καλεσμένους του, σημαντικούς, διεθνώς κύρους καθηγητές ψυχιατρικής, με χαρακτικά ζωγραφικής. Ο Κυριάκος Κατζουράκης ζω-

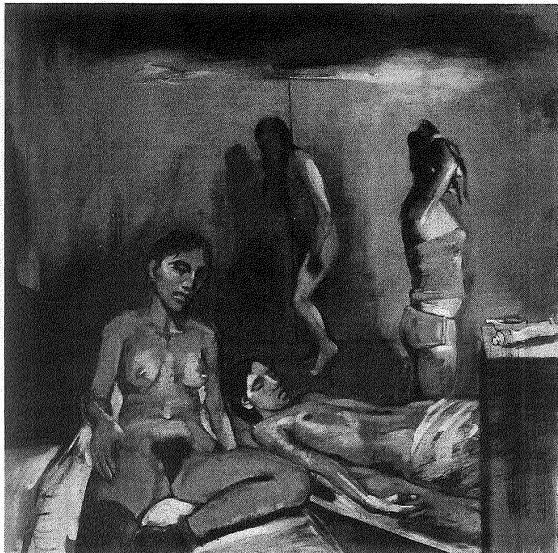
γράφισε τρία θέματα: «Οιδίποδας», «Νάρκισσος» και «Έρως και Ψυχήν». Τα περιορισμένα αντίτυπα αυτών των έργων του κοιτάνε κατάματα χιλιάδες ασθενείς που επισκέπτονται τα ιατρεία των θεραπευτών τους και θέλω να πιστεύων αγκαλιάζουν ενίστε τα ανομολόγητα ερωτήματα που θέλουν να θέσουν στην εσωτερική τους Σφήνγα.

Ο Κατζουράκης είναι «θεραπευτής» γιατί το μέγεθος του έργου του, το εύρος των εκφράσεών του και το βάθος των αναζητήσεών του συμβαδίζει με τους ανά τον κόσμο κατατρεγμένους. «Εκείνο που με απασχολεί περισσότερο είναι ένας άνθρωπος που τον εμποδίζουν να βαδίσει» (Ν. Χικμέτ). Διεισδύει στα μουντά, μικρά, πολυτιληθή δωμάτια των στριμωγμένων ψυχών ως άγγελος χτυπώντας τους στην πλάτη ενώ με το άλλο χέρι του κρατάει το πινέλο και σημαδένει το φως! Απ' τις γρήλιες, απ' τις σπασμένες ζαμαρίες, απ' τις ρωγμές στο ταβάνι, απ' τη λάμπα που κρέμεται γυμνή, απ' τη ματιά της αγαπημένης, εισχωρεί μέσα μας η πθανότητα της αναλαμπής, η περιπέτεια της ζωγραφικής»...

Πίστι...

Κοιτάζω το πρωτοσέλιδο στο «Αντί», 25 Νοεμβρίου 1994, «Ο Κεμάλ που ήπιε μαύρο γάλα 'κείνο το πρωί» κάνει το τελευταίο του γεύμα, από πάσα η πλεκτρική καρέκλα τον περιμένει. «Όταν βλέπω το glamour να μπαίνει στο χωράφι μας, όταν η ζωγραφική αυτάρεσκα διακοσμεί την πόλη μας, σκέφτομαι: τι δουλειά έχω εγώ;» αναφέρει στη συνέντευξη του στον Ηλία Κανέλλη και το Τέμπλο του ζωντανεύει και κινείται στον χρόνο να καλύψει οπουδήποτε πάνω στη

● «Θα δημιουργήσω ένα κουτί Τέχνης, θα το ρίξω στα πιράνχας του εμπορίου, θα πρεμπώσω τα ακατανίκτη πάθη, θα μαγέψω με ήχο, φως και χρώμα...»

γιν δι καταστράφηκε «με φωτιά και με μαχαίρι», η πίστη στο δίκαιο του ανθρώπου. Τα πρόσωπα του Τέμπλου αντικατοπρίζουν τον πόνο των ψυχών τους, των μαρτυριών τους.

Το τέμπλο της σύγχρονης εκκλησίας...
Ποιος γυρεύει τον άλλο,
ποιος φωνάζει - ακούς;
Δεν έχουν έξημερωθεί τα τέρατα,
μ' ακούς;
Κ' είναι ο χρόνος μια μεγάλη εκκλησία,
μ' ακούς;
(Ο. Ελύτης)

Ταπεινός, Συναισθηματικός, Ευφυής, Διορατικός, Αριστερός... μ' αυτά τα χρώματα ανασαίνει δίπλα στον ανήμπορο, κατατρέμενο, αδικημένο συνάνθρωπο του...

Αυτός είναι «Ο Δρόμος προς τη Δύση» του Κυριάκου Κατζουράκη και

θεωρώ ιδιαίτερα τυχερό τον εαυτό μου που μοιάστηκε μαζί μου ψήφιμα του ταξιδιού του προς το όνειρο. Γιατί χώρις ίσως να το αντιλαμβάνεται, το μικρό παραθυράκι που μου είχε ανοίξει ο ιερέας πατέρας μου συλλέγοντας τυπωμένους πινάκες σε περιοδικά, πμερολόγια, διαφημιστικά φαρμάκων... Ζωγράφων όπως ο Da Vinci, ο Caravaggio, ο Raphael, ο Κυριάκος, μου το μετέτρεψε σε πανοραμική ματιά στη ζωή.
ΥΓ.: Το ταξίδι συνεχίζεται και μετά την ανδρομή! Άλλωστε, εκείνη την αγυρωτιάτικη νάχτα με παναέλινο στις «θαλασσώνες σπλιές» εναπόθεσαμε τους λυγμούς της Κάτιας, που κατέθεσε στις «κυθηραϊκές Ημέρες» του Ν. Παπαγαλάνη τα ανεξάντλητα ψυχικά της αποθέματα!
Παρακαταθήκη για τα μελλούμενα...

Who is Who

Ο Κυριάκος Κατζουράκης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1944.

Σπουδάζει ζωγραφική με τον Γιάννη Μόραλη στην ΑΣΚΤ και σκινογραφία με τον Βασίλη Βασιλειάδη. Ζωγραφίζει στο εργαστήριο της Σχολής ασκούμενος στο χώρα των ιμπρεσιονιστών και στο ατελιέ του πειραματίζεται με τους τρόπους των κυβιστών και ιδιαίτερα του Georges Braque. Γνωρίζει τον γλύπτη Κώστα Κλουβάτο και μαθαίνει για τον Giacometti, τον Brancusi, τον Moore, τον Χαλεπά. Στη Σχολή διέδασε και ο Απάρτης. Ταξιδεύει στη Μυτιλήνη, με αποστολή της Σχολής, και βλέπει θεόφιλο στο σπίτι του Ελευθεριάδη. Διαβάζει για τη γενιά του '30. Επρεδέζεται και ζωγραφίζει συνδιάζοντα Κυβισμό και Θεόφιλο. Με παρότρυνση του Κλουβάτου αρχίζει να συνθέτει σε μεγάλες επιφάνειες με βάση το μαύρο και τις όμπρες, Γνωρίζει, μέσω του αδερφού του Δημήτρη, την αρχιτεκτονική του Πικιώνη, του Κωνσταντινίδη, τον Le Corbusier, την μαρξιστική σκέψη, ενώ εντάσσεται στο φοιτητικό κίνημα.

Αρχίζει μαθήματα σεναρίου με τον Θόδωρο Αγγελόπουλο.

Παράλληλα εργάζεται κάνοντας αρχιτεκτονικές πλαστικές μακέτες με τον Λευτέρη Γιαννουλόπουλο. Συνεργάζεται με το περιοδικό «Επιθεώρηση Τέχνης». Η χούντα τον βρίσκει στο 40 έτος της σχολής.

Το 1975 ολοκληρώνει τις μεταπτυχιακές σπουδές Printmaking στην St. Martin's School of Art και στην Croydon College of Art and Design στο Λονδίνο.

Παράλληλα με τη ζωγραφική φιλοτεχνεί σκηνικά και κουστούμια για το θέατρο.

Από το 1990 και μετά δουλεύει σύνθετα έργα, ερευνώντας την εοωτερική σχέση και συνάφεια των επιμέρους τεχνών.

Ασχολείται με τη σκηνοθεσία θεατρικών παραστάσεων και στη συνέχεια με τον κινηματογράφο.

Το 2005 εκλέγεται τακτικός καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Διευθύνει το 30 εργαστήριο ζωγραφικής. Διέδασε μέχρι το 2011 με συνεργάτες τον Βασίλη Βασιλακάκη και τον Μπάμπη Βενετόπουλο.

Το 2013 εκδίδει το αυτοβιογραφικό κείμενο «Τάξη στο Χάος», στις εκδόσεις Καλειδοσκόπιο.

Φυγή από τη φυλακή της ομοιομορφίας

Ο Μάνος Στεφανίδης γράφει, μεταξύ άλλων, για τον Κ. Κατζουράκη και την πορεία του:

Ιδού ποιος είναι ο βαθύτερος χαρακτήρας της ζωγραφικής: να διατηρεί την αύρα των πραγμάτων σε έναν μηχάρι και έναν μηχάρι, τον χωροκόπο της ζωγραφικής. Να διασώζει, δηλαδή, τη μορφή της σταθερής μνήμης και την έχωρην ακία των εικόνων. Να μεταφέρει ένα πειρεκόμενο που δεν επιτρέπεται να ειπωθεί. Οπως προτερεπει το Wittgenstein «Ας πλάσουμε ό, τι δεν μπορούμε να πούμε με λόγια».

Διάλογος

Η έρευνα του Κυριάκου στην Κατζουράκη τόσο στην ζωγραφική όσο και στον κινηματογράφο ανοίγει έναν διάλογο πάνω σε μια κοινή ιστορία μορφών, πιστεύοντας πως κάθε άξιος λόγου πίνακας επικερεί να ανακαλύψει την ιστορία και το μήδο της ζωγραφικής από την αρχή. Και πώς να ιστορία της ζωγραφικής, ακόμα και η πιο πρόσφατη, περιέχει τις ιστορίες των προσώπων και των σωμάτων, τη δόξα τους, την αγωνία τους, τα πάθη τους, την θάνατό τους. Ο 20ός αιώνας επικείρθησε επολοίς μια ζωγραφική, μια Τέχνη καλύτερα, με το σώμα και το ιδεολογικό του φορτίο εξοπρακτικόν. Από τον Κυβισμό ως τη Ρωσική Πρωτοπορία και από τον Mondrian ως τον Rothko ο μυθολογία του σώματος εκπίπτει υπέρ μιας νέας, ελεύθερης απεικονιστικών συμβάσεων αντικειμενικότητας. Το σώμα συμβολίζει κάποια στιγμή την ακαδημαϊκή παράδοση, ενώ η αφηρημένη μορφή την καινούργια πλαστική ελευθερία. Ήταν, δύως, έτοι τα πράγματα; Οι περιπώσεις τους Matisse, του Bonnard, του Giacometti, του Bacon, του Freud, του Richter δεν είναι εξαιρεσίες αλλά, αντίθετα, ακολουθούν το δικό τους βαρυσήμαντο κανόνα. Οι μεγάλοι αυτοί δάσκαλοι του μετέρια συνειδοπά και κατ' εξακολούθηση δραπέτευαν από τον κανόνα της κατάργησης των κανόνων εφευρίσκοντας τον άνθρωπο και την αντίγραφά του, όπως θα έλεγε ο Foucault.

Το σώμα πάντα παρόν

Άλλα και στους μεγάλους εκπρο-

σώπους του Abstrait και του Informel, όπως οι πούμε στον χειρονομιακό Tapias, το σώμα είναι πάρον – το ίδιο το σώμα του καλλιτέχνη πα– ως ζωική έκρηξη και ως αππή, σωματική ενέργεια. Το ίδιο συμβαίνει και στα άρκετα πρόσφατα έργα των «Νέων Αγρίων» (Junge Wilde), οι οποίοι συχνά αναφέρονται στην πρώτη γενιά των Γερμανών εξπρεσιονιστών, π.χ. τον Macke, τον Dix ή τον Grosz (αλλά και στον De Kooning) ή το κίνημα COBRA). Επίσης, αναφέρονται σε μια συναισθηματική ανάγκη ταυτόπιτας και πατρίδας, επιμένοντας στην πρόσφατη ιστορία και στον γερμανικό μύθο (A. Kiefer). Σε τέτοιον βαθμό, μάλιστα, ώστε να σπενοχοποιείται και η σγκώρια Σχολή μας σχετικά με τα σύνδρομα «ελληνικότητας» που την κατατρέχουν. Εξάλλου, όπως έλεγε και ο εστέτ Δ. Ευαγγελίδης, η «ελληνικότητα» είναι πιθανή και όχι καλλιτεχνική έννοια. Η Βρετανία, πάλι, αν και απομονώμενη από το κύριο ρεύμα του εξπρεσιονισμού μικρών ή μεγάλων αφηγήσεων ως βασικής συνιστώσας του μοντερνισμού, συπέσει εξαιρετικά ενδιαφέροντες εξπρεσιονιστικούς χαρακτήρες μέσω της Σχολής του Λονδίνου και της τρίαδας Bacon, Kossoff και Auerbach. Οι δύο τελευταίοι ήταν μαθητές του Βοριοιστή David Bomberg, ο οποίος πάντως αργότερα μετακινήθηκε σε ένα «ήρεμο» εξπρεσιονιστικό ίδιωμα.

Περιπέτειες

Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε πως από τη δεκαετία του '70 – μέσα, δηλαδή, στη δεσποτεία του Conceptual – και κυρίως από το 1980 πα καλλιτεχνική εσωτρέφεια επιστρέφει ως άμινα για να καταδείξει τις περιπέτειες του σώματος στο new age και τις εκδοχές του προσώπου στην εποχή της βιογενετικής αναμόρφωσης, του να επιμένει δηλαδή στον προσώπιον τρόμο της υπαρξής εκθέτοντας προσωπικούς μύθους και σχηματικές αφηγήσεις σχετιζόμενες με την αγωνία της μεταφυσικής και τη μεταφυσική της αγωνίας. Για να διεκδικήσει, τέλος, ιδιωτικές διαφυγές από την κρυσταλλική φυλακή της παγκοσμιοποιημένης ομοιομορφίας.

